

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ МОНУ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ДПА-2016 З ІНОЗЕМНИХ МОВ У 9 КЛАСІ

Державна підсумкова атестація з іноземних мов проводиться лише у письмовій формі та має три складові частини (читання, використання мови та письмове повідомлення).

Матеріали для підсумкової атестації у 9-му класі готують вчителі за рекомендаціями МОН. Звертаємо увагу на дотримання основних вимог щодо підготовки завдань. Насамперед це відповідність завдань рівням, зазначеним у Державних стандартах та навчальних програмах: для *загальноосвітніх* навчальних закладів рівень **A2+**; для *спеціалізованих* шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов рівень **B1**.

Підготовлені матеріали повинні забезпечити виявлення рівня сформованості умінь у двох видах мовленнєвої діяльності, бути побудованими на комунікативно-когнітивному і компетентнісному підходах та *перевіряти не знання учнів про мову, а рівень володіння учня іноземною мовою*.

Вчитель формує завдання з трьох вищезазначених складових частин відповідного рівня та відповідно до типу навчального закладу у формі білетів на окремому бланку. До складу білетів входить: *1 текст для читання з післятекстовим завданням, 1 текст із пропусками на використання мови та 1 завдання для написання письмового повідомлення*.

Кількість білетів готується вчителями відповідно до чисельності учнів у класі, які виявили бажання проходити підсумкову атестацію. Кожен учень отримує окреме завдання. Завдання учні виконують на аркушах зі штампом відповідного навчального закладу.

Час, відведений на виконання усіх завдань,— 60 хвилин.

Правильність виконання завдань оцінює вчитель відповідно до критеріїв та схеми оцінювання завдань.

Основні вимоги до складових державної підсумкової атестації

Перше питання білета — читання тексту та виконання післятекстового завдання. Мета — виявити рівень сформованості умінь учнів читати і розуміти автентичні тексти самостійно, у визначений проміжок часу.

Типи текстів: статті із періодичних видань; листи (особисті, офіційні тощо); оголошення, реклама; розклади (розклад уроків, руху поїздів тощо); меню, кулінарні рецепти; програми (телевізійні, радіо- тощо); особисті нотатки, повідомлення.

Форми завдань: завдання із вибором правильної відповіді; завдання на встановлення відповідності (добір логічних пар); запитання з короткими відповідями (2—3 слова); встановлення логічного порядку простого тексту; знаходження аргументів та висновків; встановлення зв'язків між інформаційними блоками; вибір назв абзаців тексту із запропонованих назв. Для кожного тестового завдання запропоновано декілька варіантів відповідей, з яких тільки одна правильна. Завдання вважається виконаним правильно, якщо в бланку відповідей указана тільки одна літера, якою позначена правильна відповідь.

Друге питання білета — використання мови. Це завдання відкритої форми з короткою відповіддю. Мета — визначити рівень володіння лексичними, граматичними, семантичними та прагматичними знаннями, що дадуть можливість учням вільно спілкуватися іноземною мовою.

Забезпечення: тексти, різні за обсягом та складністю. Завдання завжди пов'язані із ситуаціями спілкування в контексті дійсності та життя у країнах, мова яких вивчається.

Форми завдань: текст із пропусками для заповнення. Завдання полягає в тому, щоб учень заповнив пропуски в тексті, використовуючи подані слова або словосполучення. Вибір пропущених місць здійснюється відповідно до мети, знань, навичок та вмінь, що перевіряються, з лексики чи граматики. **Таке завдання вважається виконаним правильно, якщо в бланку відповідей записана правильна відповідь.**

Третє питання білета — писемне мовлення. Мета — визначити рівень сформованості в учнів навичок та вмінь, необхідних для вирішення на письмі комунікативних завдань, що пов'язані із повсякденним життям.

Пропоновані завдання: письмові завдання супроводжуються спеціальними поясненнями, які визначають, про що саме учні повинні написати. Від учнів вимагається створити тексти на основі конкретної ситуації і направляючих вказівок: письмових підказок (повідомлень, листів, оголошень, реклами тощо); візуальних підказок (картинок, фотографій, таблиць, схем тощо). **Таке завдання вважається виконаним правильно, якщо учень надав запис завдання без граматичних та лексичних помилок.**

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Запропоновані варіанти завдань для проведення державної підсумкової атестації з англійської мови у 9-х класах загальноосвітніх і спеціалізованих навчальних закладів повністю відповідають Орієнтовним вимогам до змісту атестаційних завдань, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2015 № 192.

Структура атестаційної роботи

Згідно з Орієнтовними вимогами Міністерства освіти і науки України до змісту атестаційних завдань (наказ МОНУ від 20.02.2015 № 192), атестація з іноземних мов проводиться **у письмовій формі** і складається з трьох частин (**читання, використання мови та письмове повідомлення**) за матеріалами, підготовленими вчителем. При цьому необхідно дотримуватися основних вимог щодо підготовки завдань, насамперед — відповідності завдань рівням, зазначеним у державних стандартах та навчальних програмах: для *загальноосвітніх* навчальних закладів рівень **A2+**; для *спеціалізованих* шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов рівень **B1**.

Матеріали повинні забезпечити виявлення рівня сформованості в учнів умінь за двома видами мовленнєвої діяльності та виявляти рівень володіння учня (учениці) іноземною мовою.

Учитель формує завдання з трьох вищезазначених складових відповідного до типу навчального закладу рівня на окремому бланку. До складу матеріалів має входити: **текст для читання з одним післятекстовим завданням; текст із пропущеними словами на використання мови; одне завдання для написання письмового повідомлення.**

Даний посібник повністю відповідає всім зазначеним вимогам.

Перше завдання — читання тексту та виконання післятекстового завдання (*20 хвилин*). Мета — виявити рівень сформованості умінь учнів читати і розуміти тексти самостійно, у визначений проміжок часу.

Типи текстів: статті із періодичних видань; листи (особисті, офіційні тощо); оголошення, реклама; розклади (розклад уроків, руху поїздів тощо); меню, кулінарні рецепти; програми (телевізійні, радіо тощо); особисті нотатки, повідомлення.

Форми завдань: завдання із вибором правильної відповіді (*Multiple Choice*) або завдання на встановлення відповідності (*True/False*). Для кожного тестового завдання запропоновано декілька варіантів відповідей, з яких тільки одна правильна. **Завдання вважається виконаним правильно, якщо в бланку відповідей указана тільки одна літера (a/b/c або T/F) або тільки одне слово (True або False), що позначає правильну відповідь.**

Друге завдання — використання мови (*20 хвилин*). Це завдання відкритої форми з короткою відповіддю. Мета — визначити рівень володіння лексичними, граматичними, семантичними та прагматичними знаннями, що дадуть можливість учням вільно спілкуватися іноземною мовою.

Забезпечення: тексти, різні за обсягом та складністю, пов'язані із ситуаціями спілкування в контексті дійсності та життя у країнах, мова яких вивчається.

Форми завдань: завдання із вибором однієї правильної відповіді (*текст із пропусками для заповнення*). Завдання полягає у тому, щоб учень (учениця) вибрав (вибрала) одну правильну відповідь із кількох варіантів відповідей, щоб заповнити кожний пропуск в тексті, використовуючи подані

слова або словосполучення. **Таке завдання вважається виконаним правильно, якщо в бланку відповідей записана одна правильна відповідь.**

Третє завдання — писемне мовлення (20 хвилин). Мета — визначити рівень сформованості в учнів навичок і вмінь, необхідних для вирішення на письмі комунікативних завдань, що пов'язані із повсякденним життям.

Пропоновані завдання: письмове завдання супроводжується спеціальними поясненнями, які визначають, про що саме учні повинні написати. Від учнів вимагається створити тексти на основі конкретної ситуації і направляючих вказівок: письмових підказок. **Таке завдання вважається виконаним правильно, якщо учень розкрив задану тему і надав запис завдання без граматичних і лексичних помилок.**

Кількість варіантів готується вчителем відповідно до кількості учнів у класі, які виявили бажання проходити атестацію з іноземних мов. Кожен (кожна) учень (учениця) отримує окремий варіант. **На виконання усіх завдань відводиться одна астрономічна година (60 хвилин).** Правильність виконання завдань оцінює вчитель відповідно до критеріїв і схеми оцінювання завдань.

Оформлення атестаційної роботи

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2015 № 192, **атестаційна робота оформлюється письмово на аркушах зі штампом школи**, дотримуючись вимог оформлення письмових робіт, до прикладу:

У верхній лівій частині титульної сторінки подвійного аркуша ставиться штамп відповідного навчального закладу. На ньому зазначається дата, до прикладу: 01.06.2016 р. Підписування роботи починається на сьомому рядку титульної сторінки:

*Робота
з державної підсумкової атестації
з англійської мови за курс основної школи
учня (учениці) 9 класу
(прізвище, ім'я, по батькові у формі родового відмінка)*

На другій сторінці на перших двох рядках записують вид роботи та назву тексту, до прикладу:

*I. Reading
Favourite Cities*

Оформлення відповідей на завдання атестаційної роботи здійснюється учнем (ученицею) на аркушах зі штампом навчального закладу або на спеціальному бланку відповідей, що розробляється навчальним закладом. У чистовому варіанті атестаційної письмової роботи виправлення (крім лексичних, орфографічних помилок) вважаються помилкою і не зараховуються як правильні відповіді.

Критерії оцінювання атестаційних завдань

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 № 329, у системі загальної середньої освіти визначено критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців), що встановлюють відповідність між вимогами до знань, умінь і навичок учнів і показником оцінки в балах відповідно до рівнів навчальних досягнень.

Ці критерії реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: *початкового, середнього, достатнього, високого.*

Перший рівень — початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень — середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень — достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениці) правильна, логічна, обґрунтована, хоча в ній бракує власних суджень.

Четвертий рівень — високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги попереднього, а також додає нові.

- При визначенні рівня навчальних досягнень учнів враховуються:
- характеристики відповіді (правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність);
 - якість знань;
 - сформованість загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;
 - рівень володіння розумовими операціями (вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо);
 - вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези;
 - самостійність оцінних суджень.

Оцінювання здійснюється за 12-бальною системою (шкалою), і його результати позначаються цифрами від 1 до 12.

У випадку невідповідності рівня навчальних досягнень учня (учениці) цим критеріям ставиться позначка «не атестований».

Оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства.

Заклад може використовувати інші системи оцінювання навчальних досягнень учнів за погодженням з місцевими органами управління освітою. При цьому оцінки з навчальних предметів за семестри, рік, результати державної підсумкової атестації переводяться у бали відповідно до цих критеріїв.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень
учнів основної школи**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Вимоги до знань, умінь і навичок учнів
І. Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання

Рівні навчальних досягнень	Бали	Вимоги до знань, умінь і навичок учнів
II. Середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

VARIANT 1

... **1** Read the text and mark (✓) the following statements «True» or «False».

Bear Lake Monster

If you travel to Bear Lake in Utah on a quiet day, you just might catch a glimpse of the Bear Lake Monster. First it was noticed in June, 1868, when a local resident, Mr S. M. Johnson, saw something moving in the water. At first he thought it might have been a large tree trunk. Suddenly the thing opened its mouth, which was large enough to swallow a man. It had huge ears, and was blowing water from its mouth and nose. Mr Johnson also noticed its small legs sticking out of the water.

Since then from time to time visitors to Utah claimed to have encountered the uncanny creature, including an executive of the Boy Scout organization who swore he saw the creature and described his experience in painstaking detail. The last reported sighting of the monster was in 2007.

Descriptions of the creature vary. Its size has been estimated from 40 to 200 feet. Its head is shaped like an alligator’s head. On land it moves awkwardly, but it swims at a speed of 60 miles an hour.

Does Bear Lake actually hold a sea monster? In recent years the monster is considered to be a tourist attraction. No one knows for sure. In any case, a journey to this beautiful lake, often called the Caribbean of the Rockies, will provide a great summer adventure.

(from «A Utah Ghost Story»)

		True	False
1	The text tells the legend of the Loch Ness Monster.		
2	From the text we can say in what part of the United States Bear Lake is situated.		
3	There is no evidence of the monster’s presence before June, 1868.		
4	S. M. Johnson was a scientist who first described the Bear Lake Monster.		
5	The monster’s mouth is really huge.		
6	The monster’s legs are as big as its ears.		
7	The monster moves fast in the water as well as on land.		
8	The monster was seen only once.		
9	People who saw the monster described it in the same way.		
10	Bear Lake is really worth visiting even though there’s no monster in its waters.		

... **2** Complete the text with the words from the table.

There was once a poor man, who lived in a house next to a wealthy merchant (1) sold oil and honey. As the merchant was a kind neighbour, he one day sent a (2) of oil to the poor man. The poor man was delighted, and put it carefully away on the top shelf.

One evening, (3) he was looking at it, he said half aloud, «I wonder how much oil there is in that bottle. There is a large quantity. If I should sell it, I could buy five sheep. Every year I should have (4), and before long I should own a flock. Then I should sell some of the sheep, and be rich enough to marry a wife. Perhaps we might have a son. And what a fine boy he would be! So tall, strong and (5)! But if he should disobey me,» and he raised the staff which he held in his hand, «I should punish him thus!»

And he swung the staff over his head and brought it heavily to the ground, knocking, as he did so, the bottle off the shelf so that the oil ran over him from head to foot.

	A	B	C	D
1	who	whom	where	whether
2	box	carton	bar	bottle
3	also	ever	but	as
4	lambs	cubs	puppies	kids
5	naughty	rude	obedient	greedy

... **3** Comment on the following issues.

It is very important to have a good school teacher.

- Describe the most important qualities of a good teacher.
- Use specific details and examples to explain why those qualities are important.

VARIANT 2

... 1 Read the text and mark (✓) the following statements «True» or «False».

The Academy Awards or *The Oscars* takes place every year and honours achievements in the film industry. The 87th Academy Awards ceremony was held on February 22, 2015.

The Academy Award for best actress was given to Julianne Moore who won the Oscar for her role as a university professor with Alzheimer’s disease in *Still Alice*.

Before her success at Oscar 2015, Julianne Moore had been nominated four times but had never won. Her first nomination came in 1998 in the best supporting actress category for *Boogie Nights*. Two years later the actress was up for best actress in *The End of the Affair*. In 2003, she was nominated twice, one for best actress in *Far From Heaven* and one for best supporting actress for *The Hours*.

Moore did four months of research for her role, talking to women with the disease and doctors, and she visited a long-term care hospitals. As a result, her performance was widely praised and her win had been anticipated by many.

«I like stories about real people and real relationships and real families,» she said backstage. «This movie had all of those things in it. It’s about a real issue and relationships and who we love and what we value.»

		True	False
1	<i>The Oscars</i> is another name for <i>The Academy Awards</i> .		
2	The Academy Awards is an annual ceremony.		
3	Julianne Moore is a university professor.		
4	Julianne Moore won the Oscar as the best actress.		
5	In 2015, Julianne Moore won the Oscar for the first time in her life.		
6	She was nominated for a leading role several times.		
7	The actress was up for best actress in <i>The End of the Affair</i> in 2003.		
8	Moore’s preparation for her role was time-consuming.		
9	The public didn’t like Julianne Moore’s performance.		
10	According to the actress’ words, <i>Still Alice</i> reflects real life.		

... **2** Complete the text with the words from the box.

coin	someone	later	keep	judge	demand
	face	payment	way	market-place	

The Slap

Hodja Nasreddin was standing in the (1) when a stranger came up to him and slapped Hodja in the (2), but then said, «I beg your pardon. I thought that you were (3) else.»

This explanation did not satisfy Hodja, so he brought the stranger before the court and (4) compensation.

Hodja soon understood that the (5) and the defendant were friends. The latter admitted his guilt, and the judge pronounced the punishment, «The compensation for this offence is one (6), to be paid to the plaintiff. If you do not have a coin with you, then you may bring it here to the plaintiff whenever you want.»

Hearing this, the defendant went on his (7) Hodja waited for him to return with the money for a long time.

Some time (8) Hodja came to the court and said to the judge, «Do I understand correctly that one coin is sufficient (9) for a slap?»

«Yes,» answered the judge.

Hearing this answer, Hodja slapped the judge in the face and said, «You may (10) my money when the defendant returns with it,» then walked away.

... **3** Comment on the following issues.

Imagine you could invent something new.

- Describe the product you would develop.
- Explain why this invention is needed in the modern world.

*Місце для дати і печатки
навчального закладу*

**Робота
з державної підсумкової атестації
з англійської мови за курс основної школи
учня (учениці) 9 класу**

.....

.....

(прізвище, ім'я, по батькові у формі родового відмінка)

1

1234567*8²910

2

123456*7*89
33*10

3

.....